

Mapování potřeb regionů ve vztahu k činnosti školských zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy a středisek výchovné péče

Pohledem pracovníků orgánů sociálně právní ochrany dětí

Pacnerová Helena

O ÚSTAVU

Národní ústav pro vzdělávání je přímo řízenou organizací Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Vznikl v roce 2011 sloučením Národního ústavu odborného vzdělávání (NÚOV), Výzkumného ústavu pedagogického v Praze (VÚP) a Institutu pedagogicko-psychologického poradenství ČR (IPPP ČR).

Na základě této geneze je tematické zaměření NÚV poměrně rozsáhlé. Pokrývá problematiku pedagogicko-psychologického poradenství, ústavní výchovy, prevence rizikového chování, péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, dále se zabývá tvorbou rámcových vzdělávacích programů, sleduje uplatnění absolventů škol na trhu práce atd.

Představovaný výzkum byl realizován v **Oddělení pro ústavní a ochrannou výchovu a prevenci rizikového chování**. Naším cílem je přinášet informace o stavu ústavní péče, preventivně výchovné péče a prevenci rizikového chování v ČR, vytvářet příležitosti pro metodickou podporu odborníků a hledat cesty pro řešení aktuálních otázek a výzev v těchto oblastech. Za tímto účelem:

- Uskutečňujeme výzkumy**
- Vytváříme strategické a koncepční materiály, vedeme pracovní skupiny**
- Zjišťujeme, v čem se odborníci v dané oblasti chtějí dále vzdělávat a připravujeme vzdělávací aktivity**
- Organizujeme příležitosti pro metodickou podporu odborníků**
- Vydáváme publikace, články, výstupy výzkumů**
- Podílíme se na připomínkování a přípravě legislativy**

O PROJEKTU

V září 2014 byl Národní ústav pro vzdělávání osloven ze strany MŠMT s žádostí o realizaci šetření na téma potřeb regionů v ČR ve vztahu k činnosti školských zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy a preventivní výchovné péče (dále jen zařízení ÚV a SVP).

Úkolem NÚV bylo zmapovat, jak je vnímána potřebnost jednotlivých typů činností poskytovaných zařízeními a typů zařízení ve vztahu k potřebám cílových skupin v regionu. Šetření mapovalo tři stěžejní oblasti:

- Vnímání poptávky po jednotlivých službách/činnostech, které jsou v náplni činností zařízení ÚV a SVP,** anebo které s těmito činnostmi souvisejí a zasahují nebo mohou zasahovat podobnou cílovou skupinu dětí (např. následná péče pro náhradní rodinu po umístění dítěte do této formy péče apod.). Celkem bylo mapováno 23 kategorií činností/služeb.
- Vnímání současné kapacity jednotlivých typů zařízení v regionu** a dále vnímání žádoucí kapacity jednotlivých typů zařízení ve vztahu k potřebám cílové skupiny v regionu. Celkem bylo mapováno 12 typů školských zařízení.
- Návrhy na změny u jednotlivých typů zařízení v těchto oblastech:** Zvýšení kvality poskytovaných služeb, přizpůsobení nabídky specializovaných programů potřebám cílové skupiny v regionu; zlepšení lokality zařízení ve vztahu k potřebám cílové skupiny; zlepšení materiálních podmínek zařízení; zlepšení spolupráce mezi OSPOD a zařízeními; jiné.

METODOLOGIE

K mapování potřeb regionů bylo použito dotazníkové šetření. Elektronický dotazník byl distribuován zástupcům odborů krajských úřadů, do jejichž agendy spadá sociálně právní ochrana dětí a dále zástupcům oddělení s agendou sociálně právní ochrany dětí na obecních úřadech obcí s rozšířenou působností. Celkem bylo k vyplnění dotazníku **osloveno 248 respondentů, odpovědělo 117 respondentů, tedy 47 % z oslovených.**

Kraj	Oslovených respondentů	Navracených dotazníků	Podíl navracených (%)
Hl. m. Praha	24	9	37 %
Jihočeský	22	5	22 %
Jihomoravský	22	17	77 %
Karlovarský	7	5	71 %
Královéhradecký	15	6	40 %
Liberecký	10	2	20 %
Moravskoslezský	33	22	66 %
Olomoucký	13	6	46 %
Pardubický	16	4	25 %
Plzeňský	14	4	28 %
Středočeský	27	11	40 %
Ústecký	16	6	37 %
Vysočina	16	6	37 %
Zlínský	13	14	107 %
Celkem	248	117	47 %

Tabulka č. 1.: Frekvence zastoupení regionů (krajů):
Počet respondentů z jednotlivých krajů

Je třeba zdůraznit, že **prezentované výsledky se vztahují pouze k názoru pracovníků OSPOD**. Pro komplexní zjištění by bylo zapotřebí zahrnout také školské odbory na krajské úrovni a úrovni obcí s rozšířenou působností, pedagogicko-psychologické poradny, samotná zařízení, případně další aktéry, kteří se na regionální úrovni v této problematice pohybují.

Data byla vyhodnocována v programech IBM SPSS verze 21 a MS Excel 2007.

